

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Škola	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Hustopeče, Masarykovo nám. 1
Autor	Mgr. Jan Svoboda
Číslo	VY_32_INOVACE_4_PRÁVO_1.04_Ústava ČR - I. Hlava
Název	Ústavní právo
Téma hodiny	Ústava ČR – I. Hlava
Předmět	Právo
Ročník/y/	1. ročník
Datum vytvoření	8.1.2013
Anotace	Výkladová prezentace k tématu Ústava ČR – I. Hlava
Očekávaný výstup	Žák dokáže charakterizovat Ústavu ČR a zná důležité články I. Hlavy Ústavy ČR.
Druh učebního materiálu	Prezentace

Ústava ČR

Struktura Ústavy ČR, I. Hlava

Vypracoval: Mgr. Jan Svoboda

ÚSTAVA
ČESKÉ REPUBLIKY

http://lh3.ggpht.com/_8SCcgOmKJ34/SSxWseX9LuI/AAAAAAAAADs/s6gwCeYNufl/poradce_ustava.jpg

Charakteristika Ústavy ČR

- Ústava České republiky je spolu s Listinou základních práv a svobod nejvýše postavený zákon v České republice.
- Ústava byla přijata Českou národní radou dne 16. prosince 1992. Vyhlášena byla ve Sbírce zákonů jako ústavní zákon ČNR č. 1/1993 Sb. Ústava České republiky (v částce 1/1993 Sb.) a účinnosti nabyla dnem 1. ledna 1993.
- Novelizována byla ústavními zákony č. 347/1997 Sb., 300/2000 Sb., 448/2001 Sb., 395/2001 Sb. a 515/2002 Sb.

Charakteristika Ústavy ČR

- Ústava ČR je zákonem nejvyšší právní síly naší republiky.
- K její změně nebo doplnění může dojít jen ústavním zákonem.
- Všechny běžné zákony i předpisy s nižší právní silou s ní musí být v souladu a nemohou jí odporovat.

Ústava České republiky může být charakterizována jako psaná, rigidní, právní, republikánská a demokratická.

- **Psaná** - je psaným zákonem
- **Rigidní** - k její změně je vyžadována vyšší (třípětinová neboli ústavní) většina hlasů (k přijetí ústavního zákona je třeba souhlasu obou komor parlamentu)
- **Právní** - je skutečně uplatňována státem
- **Republikánskou** - hlavou státu je prezident
- **Demokratická** - lid je zdrojem veškeré státní moci; vykonává ji prostřednictvím orgánů moci zákonodárné, výkonné a soudní

Text ústavy

Text ústavy je rozdělen do preambule a osmi hlav o 113 člancích:

Preambule (úvodní prohlášení)

1. hlava	Základní ustanovení
2. hlava	Moc zákonodárná
3. hlava	Moc výkonná
4. hlava	Moc soudní
5. hlava	Nejvyšší kontrolní úřad
6. hlava	Česká národní banka
7. hlava	Územní samospráva
8. hlava	Přechodná a závěrečná ustanovení

Preamble

My, občané České republiky v Čechách, na Moravě a ve Slezsku,
v čase obnovy samostatného českého státu,
věrni všem dobrým tradicím dávné státnosti zemí Koruny české i
státnosti československé,
odhodláni budovat, chránit a rozvíjet Českou republiku
v duchu nedotknutelných hodnot lidské důstojnosti a svobody
jako vlast rovnoprávných, svobodných občanů,
kteří jsou si vědomi svých povinností vůči druhým a zodpovědnosti vůči
celku,
jako svobodný a demokratický stát, založený na úctě k lidským právům
a na zásadách občanské společnosti,
jako součást rodiny evropských a světových demokracií,
odhodláni společně střežit a rozvíjet zděděné přírodní a kulturní,
hmotné a duchovní bohatství,
odhodláni řídit se všemi osvědčenými principy právního státu,
prostřednictvím svých svobodně zvolených zástupců
přijímáme tuto Ústavu České republiky

Hlava první - Základní ustanovení 1.

- Česká republika je svrchovaný, jednotný a demokratický právní stát založený na úctě k právům a svobodám člověka a občana.
- Česká republika dodržuje závazky, které pro ni vyplývají z mezinárodního práva.
- Lid je zdrojem veškeré státní moci; vykonává ji prostřednictvím orgánů moci zákonodárné, výkonné a soudní.
- Ústavní zákon může stanovit, kdy lid vykonává státní moc přímo.
- Státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon.

Hlava první - Základní ustanovení 2.

- Každý občan může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá.
- Součástí ústavního pořádku České republiky je Listina základních práv a svobod.
- Základní práva a svobody jsou pod ochranou soudní moci.
- Politický systém je založen na svobodném a dobrovolném vzniku a volné soutěži politických stran respektujících základní demokratické principy a odmítajících násilí jako prostředek k prosazování svých zájmů.
- Politická rozhodnutí vycházejí z vůle většiny vyjádřené svobodným hlasováním.

Hlava první - Základní ustanovení 3.

- Rozhodování většiny dbá ochrany menšin.
- Stát dbá o šetrné využívání přírodních zdrojů a ochranu přírodního bohatství.
- Zaručuje se samospráva územních samosprávných celků.
- Ústava může být doplňována či měněna pouze ústavními zákony.
- Změna podstatných náležitostí demokratického právního státu je nepřípustná.
- Výkladem právních norem nelze oprávnit odstranění nebo ohrožení základů demokratického státu.

Hlava první - Základní ustanovení 4.

- Vyhlášené mezinárodní smlouvy, k jejichž ratifikaci dal Parlament souhlas a jimiž je Česká republika vázána, jsou součástí právního řádu; stanoví-li mezinárodní smlouva něco jiného než zákon, použije se mezinárodní smlouva.
- Mezinárodní smlouvou mohou být některé pravomoci orgánů České republiky přeneseny na mezinárodní organizaci nebo instituci.
- K ratifikaci mezinárodní smlouvy uvedené v odstavci 1 je třeba souhlasu Parlamentu, nestanoví-li ústavní zákon, že k ratifikaci je třeba souhlasu daného v referendu.
- Vláda pravidelně a předem informuje Parlament o otázkách souvisejících se závazky vyplývajícími z členství České republiky v mezinárodní organizaci.

Hlava první - Základní ustanovení 5.

- Komory Parlamentu se vyjadřují k připravovaným rozhodnutím takové mezinárodní organizace nebo instituce způsobem, který stanoví jejich jednací řády.
- Zákon o zásadách jednání a styku obou komor mezi sebou, jakož i navenek, může svěřit výkon působnosti komor podle odstavce 2 společnému orgánu komor.
- Území České republiky tvoří nedílný celek, jehož státní hranice mohou být měněny jen ústavním zákonem.
- Nabývání a pozbývání státního občanství České republiky stanoví zákon.
- Nikdo nemůže být proti své vůli zbaven státního občanství.
- Hlavním městem České republiky je Praha.

Hlava první - Základní ustanovení 6.

- Státními symboly České republiky jsou velký a malý státní znak, státní barvy, státní vlajka, vlajka prezidenta republiky, státní pečeť a státní hymna.
- Státní symboly a jejich používání upraví zákon.
- Moc je v ČR vykonávána prostřednictvím orgánů moci zákonodárné, výkonné a soudní.

Pracovní list

Uveď, kdy byla přijata Ústava ČR a kdy nabyla účinnosti:

Popiš co znamená když se řekne, že Ústava ČR je:

Psaná

Rigidní

Právní

Republikánskou

Demokratická

Pracovní list

Vyjmenuj a uveď co obsahují jednotlivé části Ústavy ČR

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.

Použité zdroje:

- Ústava České republiky
- TOMANCOVÁ, Jaroslava a Karel SCHELLE. A KOL. *Právní nauka pro školy a praxi*. VI. Praha: EUROLEX, 2004. ISBN 80-86432-78-5.
- TOMANCOVÁ, JUDr. Jaroslava. A KOL. *Základy práva (nejen) pro školy*. Boskovice: František Šalé - ALBERT, 2007. ISBN 80-7326-110-3.

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Jan Svoboda.

